

[Socialministeren.]

Skov Jørgensen, som jo lagde hele sit indlæg til rette med henblik på eksternat-skolernes overførelse til undervisningsministeriet, på linje med sit parti ville foretrække, at også en 7 års undervisningspligt var gældende på dette område. Det ærede medlem fandt det rimeligt, at åndssvage-skolerne, i alt fald eksternat-skolerne, henhørte under undervisningsministeriet, som i forvejen gennem folkeskolen drager omsorg for undervisning af svagtbegavede i hjælpeskolen, af de såkaldte sinker.

Jeg må tilstå, at begrebet sinke også kræver vor opmærksomhed. Jeg ved ikke, hvor højt vi skal ansætte tallet af sinker her i landet. Dr. Auken mener, ser jeg, at det drejer sig om et tal på 400 000. Men enten nu tallet er lille eller stort, kræver det vor opmærksomhed, og navnlig kræver det vor opmærksomhed over for de sinker, der ligger i nærheden af åndssvagegrænsen. Her har den hidtidige åndssvage Lovgivning og hjælpelovgivning jo et minus.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at det for mig ikke er livet om at gøre, under hvilket ministerium disse skoler hører, men jeg mener, at spørgsmålet må afgøres efter en saglig bedømmelse af forholdene. Åndssvageudvalget har jo gjort spørgsmålet til genstand for nøje overvejelse og har søgt at finde frem til den ordening, der giver de bedste resultater, idet man har taget sit udgangspunkt i, at det åndssvage barns tilstand og forhold er så afvigende fra det normale barns, at der må træffes særordninger. Der må træffes sådanne særordninger, som ikke vil kunne harmonere med de almindelige principper i folkeskolelovgivningen.

Som det fremgår af lovforslagets § 9, foreslås det, at der for åndssvage indføres undervisningspligt forbundet med oplæringspligt. Den foreslås ganske vist iværksat allerede ved det fyldte 7. år, men på det tidspunkt er det åndssvage barn så godt som aldrig skolemodent, og undervisningspligten kan derfor eventuelt overflyttes ved, at barnet sendes i børnehaven for åndssvage. Disse børnehaver vil for de forventede undervisningsmulige børn blive en god forskole, hvor barnet opholder sig, indtil skolegangen vil kunne påbegyndes. Der må derfor være et intimt samarbejde mel-

lem børnehaven og skolen, i et omfang, som slet ikke kendes mellem normale børnehaver og skolen. Også tidspunktet for undervisningspligtens ophør er forskelligt fra folkeskolens, og også på det område vil åndssvageundervisningen, såfremt den henlægges til folkeskolen, skabe problemer i forholdet til det øvrige skoleklientel.

Selve undervisningen af åndssvage er en specialpædagogisk opgave, som nok ligner hjælpeskolelærerens, men som dog på den anden side forudsætter et nøje kendskab ikke blot til åndssvaghed, men også til åndssvageforsorgens øvrige arbejde, navnlig fordi det har vist sig, at ca. halvdelen af de åndssvage skolebørn senere i livet vil få behov for hjælp fra åndssvageforsorgen; det er de svageste, der skal tages mest hensyn til.

Der er imidlertid ikke blot tale om undervisning af åndssvage børn, men om en behandling af dem som et led i undervisningen. Mange åndssvage børn må på grund af neuroser, psykoser o. s. v. behandles psykiatrisk under og i forbindelse med skolegangen, og den psykoterapi, der ledes af psykiateren og udføres af specialpædagoger og psykologer, er en naturlig del af åndssvageforsorgens arbejde, medens denne behandlingsform i hvert fald ikke hidtil har været almindelig i folkeskolen og da slet ikke i de mindre skoler. Hvad med dem?

Endvidere bør undervisningen og behandlingen af åndssvage børn ikke foregå sammen med undervisning af normale børn, fordi det som regel er pædagogisk uheldigt for det åndssvage barn at færdes i et miljø, hvor det ikke kan klare sig. Skoler for åndssvage børn må under alle omstændigheder anbringes for sig, og hvad så? Så smelter jo en del af de argumenter, der er fremført, sammen.

Det er muligt, at visse skoler i større byer vil kunne løse den opgave at oprette specielle små skoler for åndssvage, men i landsbyskolen vil det være økonomisk og personalemæssigt umuligt; opgaven kunne kun løses ved, at flere kommuner oprettede fælles skoler, og her kan vi ikke nøjes med 2 eller 3. Hertil kommer, at en væsentlig del af de åndssvage børn må undervises på skolehjem, kostskoler, og folkeskolen måtte da lade oprette sådanne hjem eller lade